Pyhäjärven Uusi-Olkkolan asemakaavan pesimälinnustoselvitys

Solano Renewables Finland Oy

SWECO

Muutosluettelo

Versio:	Päiväys:	Muutoksen kuvaus	Tarkastettu	Hyväksyjä
1	3.7.2026	Valmis	Taru Suninen	Taru Suninen

Projekti: Pyhäjärven Uusi-Olkkolan asemakaava
Työnumero: 25022356
Asiakas: Solano Renewables Finland Oy
Versio: 1
Päiväys: 3.7.2026
Tekijät: Nita Tuomi

Sisältö

1. JOHDANTO 5

2. AINEISTOT JA MENETELMÄT 7

2.1 Tutkimusmenetelmät 7

2.1.1 Sovellettu kartoituslaskenta 7

3. Tulokset 9

3.1 Luonnonsuojelualueet ja tärkeät lintualueet 9

3.2 Lajitietokeskuksen lintuaineistot 9

3.3 Lajikohtaiset tulokset 9

3.4 Linnustollisesti arvokkaat kohteet 11

4. EPÄVARMUUSTEKIJÄT 11

5. YHTEENVETO 11

6. LÄHTEET 13

Kartta- ja ilmakuvat:

Maanmittauslaitos (MML)

Karttojen paikkatieto:

Sweco Finland,

Suomen Lajitietokeskus

Valokuvat:

Sweco Finland Oy, 2026

YHTEYSTIEDOT

Luontoselvityskonsultti
Sweco Finland Oy

Yhteyshenkilö:

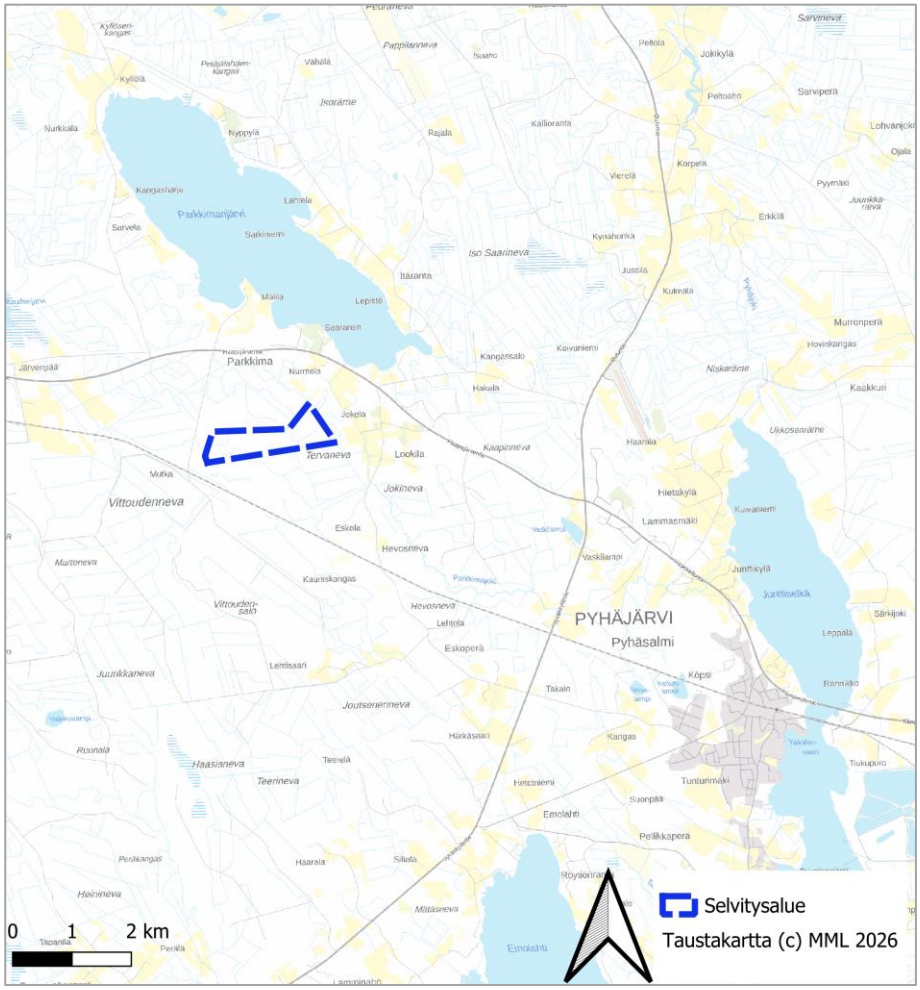
Luontoasiantuntija (biologi FM), Nita Tuomi
Puutarhakatu 3 A
70100 KUOPIO
Puh. 045 135 6452
nita.tuomi@sweco.fi

1. JOHDANTO

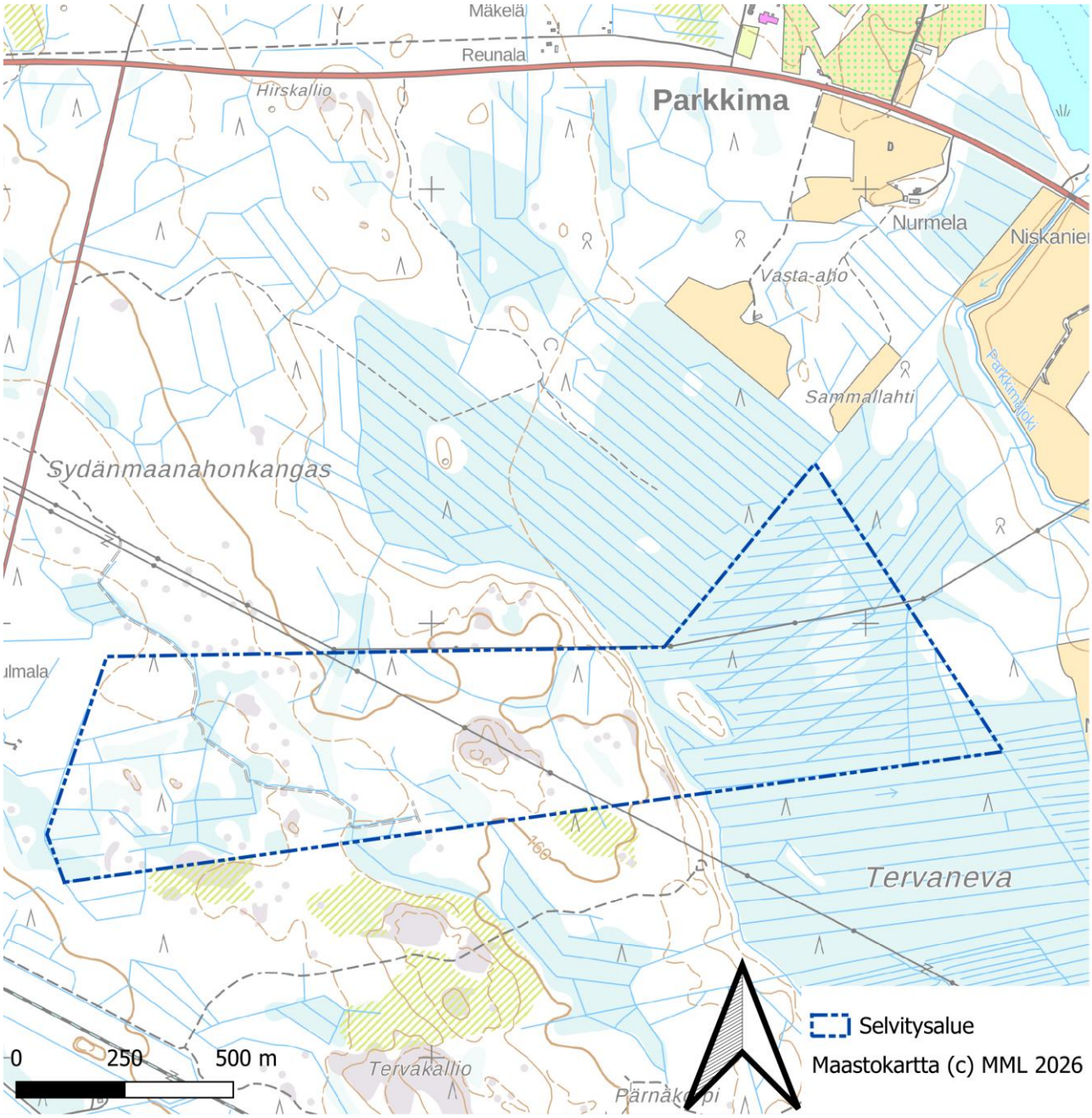
Solano Renewables Finland Oy suunnittelee datakeskushanketta Pyhäjärven Uusi-Olkkolaan, minkä takia Pyhäjärven kaupunki on aloittanut asemakaavoituksen alueella. Tämä luontoselvitys liittyy asemakaavoitukseen. Selvitysalue eli suunniteltu kaava-alue sijaitsee Pyhäjärven kaupungin keskustaajamasta noin kahdeksan kilometrä länsiluoteeseen. Seuraavissa kuvissa on esitetty selvitysalueen ja kaavan suunnittelualueen rajaukset kauko- ja lähikartoilla (Kuva 1 ja Kuva 2).

Selvitysalueen ja kaavan suunnittelualueen pinta-ala on noin 87 hehtaaria. Aluetta halkoo kaksi Elenian 110 kV sähkölinjaa (Pyhäjärvi-Haapajärvi ja Haapajärvi-Ruotanen). Voimalinjakäytävään sijoittuu Pyhäjärven moottorikerhon maksullinen moottorikelkkaura (Junttiselkä-Kettukallio-Murtoniemi). Asemakaavoitettava alue sijaitsee kokonaisuudessaan Pyhäjärven kaupungin omistamalla kiinteistöllä ja kulku alueelle on Vittoudennevantie nimistä yksityistietä pitkin. Suunnittelualue on pääasiassa talousmetsää. Noin kolmannes kiinteistöstä on voimakkaasti ojitettua Tervanevan suoaluetta.

Tässä raportissa käsitellään alueelle tehtyä pesimälinnustoselvitystä. Selvityksen tekijänä oli biologi (FM) Nita Tuomi. Tarkastajana toimi biologi (FM) Taru Suninen. Molemmat edellä mainitut ovat Sweco Finland Oy:stä.

Kuva 1. Selvitysalueen rajaus ja alueen sijainti

Kuva 2. Selvitysalueen rajaus.

2. AINEISTOT JA MENETELMÄT

2.1 Tutkimusmenetelmät

Selvitysalueen linnustoa selvitettiin maastossa sovelletun kartoituslaskennan avulla. Pesimälinnustoselvityksen painopisteenä olivat uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit, EU:n lintudirektiivin liitteen I-lajit, erityisesti suojeltavat lajit sekä Suomen vastuulajit. Keväällä 2026 hankkeen puitteissa tehtyjen pöllö- ja kanalintuselvitysten kohdelajeja koskevat tulokset on raportoitu erikseen, eikä niitä esitetä tässä raportissa. Mainittujen selvitysten yhteydessä saatuja tietoja on hyödynnetty myös pesimälinnustoselvityksessä.

Selvityksen tausta-aineistona käytettiin Suomen Lajitietokeskuksen tietokannasta saatuja havaintoja selvitysalueen ja sen lähistön linnustosta (Suomen Lajitietokeskus 2026a). Aineisto sisälsi myös karkeistetut ja salatut tiedot. Tietopyyntö sisälsi siis myös havainnot suojelunarvoisten petolintujen pesäpaikkojen tietokannasta, rengastus- ja löytörekisteristä sekä Metsähallituksen vastuulajien (maakotka, merikotka ja muuttohaukka) osalta LajiGIS: Lajin seurantakohteet: Petolinnut -tietokannasta huomioiden myös nollahavainnot eli tuloksettomat pesäntarkastukset. Lähtötietoina huomioitiin 2010- ja 2020-lukujen havainnot.

Selvityksen lähtötietoina käytettiin lisäksi mm. perus-, puusto- ja maanpeitekarttoja, ilmakuvia, luonnonsuojelu- ja luonnonsuojeluohjelma-alueiden, Natura-alueiden ja tärkeiden lintualueiden (IBA, FINIBA, MAALI) paikkatietorajauksia sekä Suomen ympäristökeskuksen avoimia paikkatietorajapintoja.

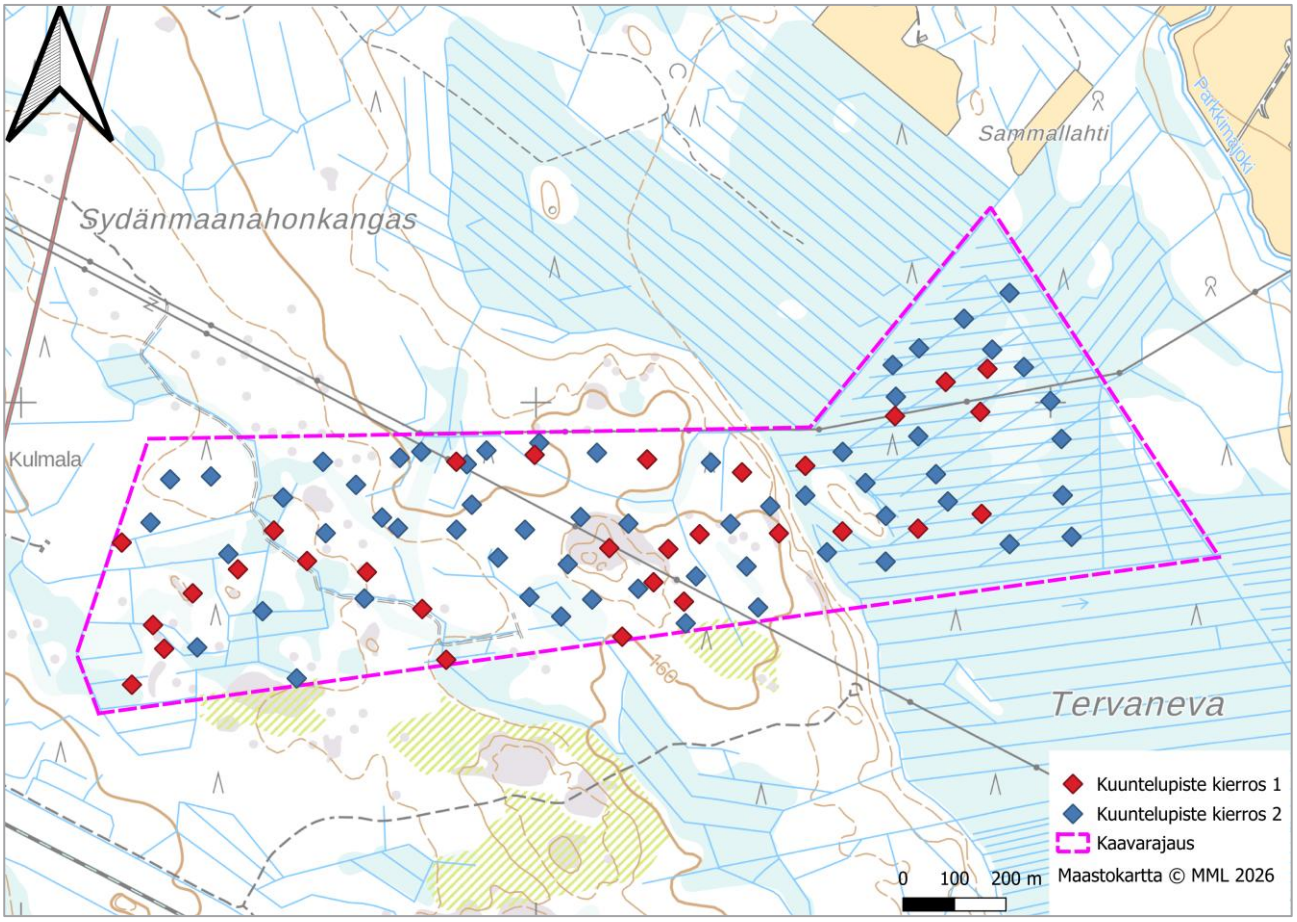
2.1.1 Sovellettu kartoituslaskenta

Selvitys tehtiin kahden käyntikerran sovellettuna kartoituslaskentana (Koskimies & Väisänen 1988), jossa koko selvitysalue kierrettiin jalkaisin kaksi kertaa pesimäkauden aikana (Kuva 3). Huomionarvoisten lajien havaintopaikat merkittiin kartalle GPS-laitteen avulla. Pesimälinnuston kartoituslaskennat tehtiin aamulla noin klo 4.00–11.00 välisenä aikana 26.–27.5.2026 ja 10.6.2026. Pariksi tulkittiin laulava koiras, varoitteleva koiras, nähty koiras, varoitteleva naaras, nähty naaras, varoitteleva pari ja nähty pari. Selvitysalueella tehtiin pesimälinnuston sovellettua kartoituslaskentaa kolmena päivänä (

Taulukko 1).

Taulukko 1. Pesimälinnustoselvityksen maastokäyntien ajankohdat ja säätilat selvitysalueella.

Pvm.	Klo	Auringon nousu	Lämpötila (°C)	Tuuli (m/s)	Pilvisyys	Laskenta-kierros
26.5.2024	4:00–11:00	3:35	+6–11°C	3–4 m/s	8/8–5/8	1. kierros
27.5.2024	4:00–11:00	3:33	+5–11°C	1–5 m/s	7/8–3/8	1. kierros
10.6.2024	4:00–12:00	3:03	+16–18°C	4–3 m/s	8/8–7/8	2. kierros

Kuva 3. Pesimälinnustoselvityksen laskentapisteet selvitysalueella.

Maastoselvityksen ja lähtötietojen perusteella asiantuntija-arviona rajattavat linnustollisesti arvokkaat kohteet esitetään kartalla ja niiden rajausperusteet ja huomiointisuositukset kuvataan raportissa. Tärkeimpiä arviointiperusteita linnustollisesti arvokkaiden kohteiden rajaustarvetta analysoitaessa ovat huomionarvoisten lintulajien etenkin pesimäaikainen esiintyminen, arvioidun pesimäreviirin sijainti, lajin käyttäytyminen ja ekologia sekä linnuston kannalta arvokkaan luontotyypin sijoittuminen huomionarvoisten lintulajien havaintopaikkojen ympäristössä. Rajauspäätöksiä tehdessä huomioitiin myös alueella esiintyvien huomionarvoisten lintulajien, parien ja yksilöiden lukumäärä, uhanalaisuus, uhanalaisuuden syyt ja mahdollisuudet vaikuttaa kaavoituksella uhanalaisuuden syihin.

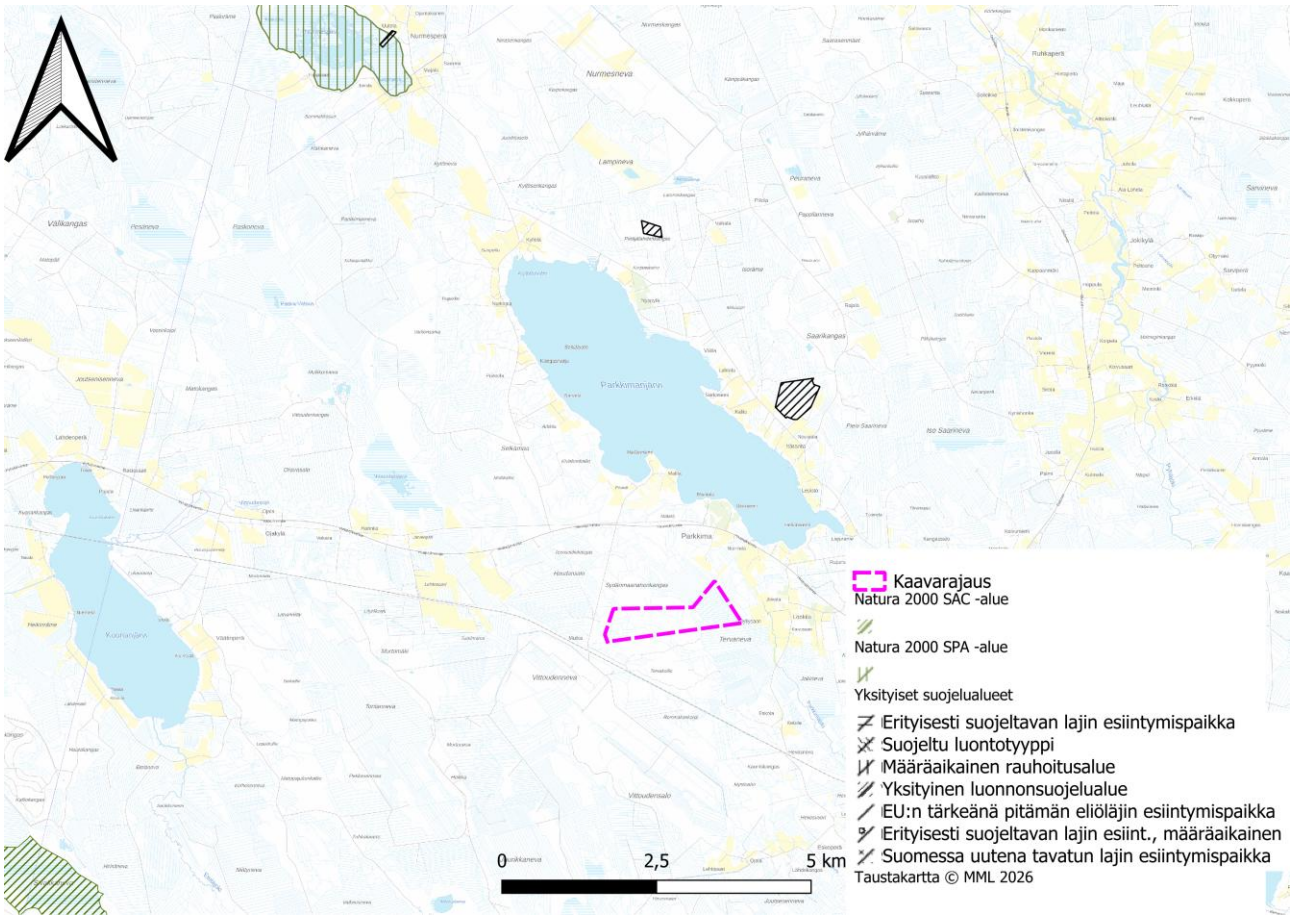
Pesimälintuselvityksen kohteet luokitellaan eri arvoluokkiin soveltaen oppaan Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi (Mäkelä & Salo 2023) ohjeistusta:

- luokka 1: Lainsäädännöllä turvatut kohteet
- luokka 2: Erityisen tärkeät kohteet
- luokka 3: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet
- luokka 4: Monimuotoisuutta tukevat kohteet

3. Tulokset

3.1 Luonnonsuojelualueet ja tärkeät lintualueet

Lähimmillään noin kolmen kilometrin päässä selvitysalueelta koilliseen sijaitsee yksityismaalla oleva Ahtolan luonnonsuojelualue (YSA258673). Etäisyys muihin luonnonsuojelualueisiin on yli kolme kilometriä. Selvitysalueella tai alle 500 metrin säteellä siitä ei ole kansainvälisesti (IBA), Suomen (FINIBA) eikä maakunnallisesti (MAALI) tärkeitä lintualueita (BirdLife Suomi 2024). Lähin tärkeä lintualue (Nurmesjärvi, SPA FI1101802) sijaitsee noin kymmenen kilometriä selvitysalueen rajasta pohjoiseen.

Kuva 4. Lähimmät suojelualueet.

3.2 Lajitietokeskuksen lintuaineistot

Suomen lajitietokeskuksen tietokannassa (2026) ei ole havaintoja suojelullisesti huomionarvoisten petolintujen tai pöllöjen pesäpaikoista.

3.3 Lajikohtaiset tulokset

Pesimälinnustoselvityksen maastokäynneillä havaittiin kuusi suojelullisesti huomionarvoista lajia. Huomionarvoisten lintulajien havaintopaikat on esitetty seuraavassa kartassa (Kuva 5).

Selvitysalueella tehtiin alla esiteltyjen lajien lisäksi havainto myös kuovista (*Numenius arquata*, NT, KV) ja kurjesta (*Grus grus*, EU), mutta lajit eivät pesi kaava-alueella, sillä lajeille soveltuvaa elinympäristöä ei ole alueen ollessa vain talousmetsää tai vasta hakattua avohakkuuta.

Muiden kuin huomionarvoisten lajien osalta pesimälinnustoselvityksen maastokäynneillä havaittiin 18 lajia: metsäkirvinen, käki, tiltaltti, peippo, kuusitiainen, talitiainen, vihervarpunen, laulurastas, pajulintu, punarinta, kirjosieppo, kalalokki, varis, mustapääkerttu, korppi, kulorastas, räkättirastas, harmaapäätikka. Yhteensä linnustoselvityksessä havaittiin 24 lintulajia. Selvitysalueen lajisto on pääosin tavanomaista talousmetsien ja hakkuualueiden linnustoa.

Lajinimien jäljessä olevat lyhenteet viittaavat lajien uhanalaisuusluokkiin, lintudirektiivin I liitteeseen ja Suomen erityisvastuulajeihin seuraavasti:

- EN = äärimmäisen uhanalainen
- VU = vaarantunut
- NT = silmälläpidettävä
- RT = alueellisesti uhanalainen
- EU = lintudirektiivin liitteen I laji
- KV = Suomen erityisvastuulaji

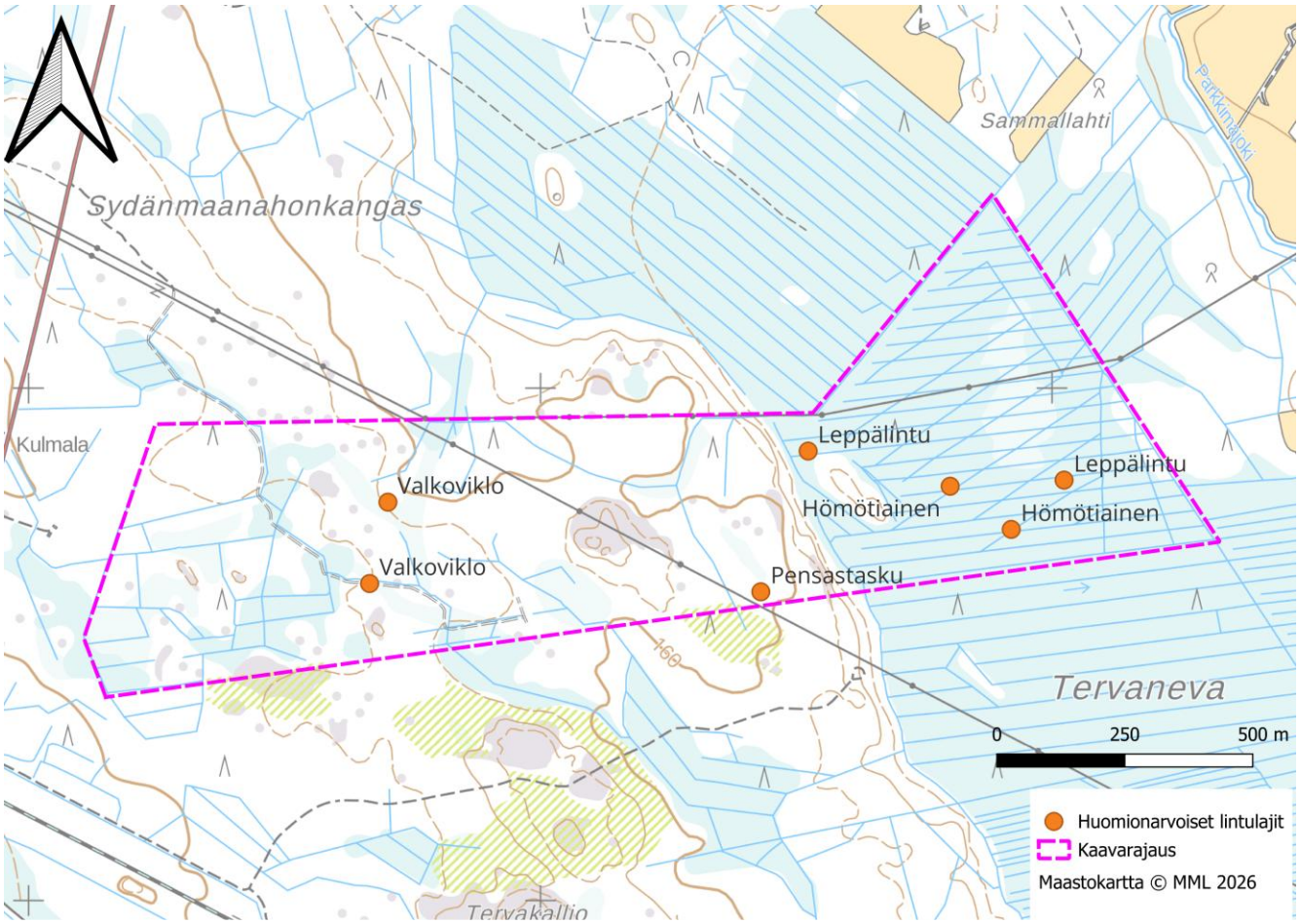
Lajikohtaisissa teksteissä mainitut uhanalaisuusluokat on esitetty uusimmassa Suomen lajien uhanalaisuusarvioinnissa (Hyvärinen ym. 2019).

Valkoviklo (*Tringa nebularia*) NT, KV
Valkoviklosta tehtiin kaksi havaintoa selvitysalueen länsipuolella. Havainnot olivat melko lähekkäin, joten niiden tulkittiin olevan samaa reviiriä, ja näin ollen alueella havaittiin yksi valkoviklon reviiri. Valkoviklo pesii muun muassa kangasmetsissä ja hakkuuaukoilla, mutta vaatii pesimäympäristöönsä myös avosuota tai muuta vesialuetta. Havaintopaikan läheisyydessä oli suuret kokoomaojat, jotka ovat valkoviklolle riittäviä elinalueiksi.

Leppälintu (*Phoenicurus phoenicurus*) KV
Selvitysalueella havaittiin kaksi reviiriä. Leppälintu on melko yleinen kangasmetsien laji

Pensastasku (*Saxicola rubetra*) VU
Selvitysalueella havaittiin yksi reviiri. Pensastasku viihtyy myös hakkuilla ja taimikoissa.

Hömötiainen (*Poecile montanus*) EN
Hömötiaisista tehtiin kaksi havaintoa eri puolilla metsäaluetta selvitysalueen itäosassa. Havaintojen perusteella runsaimmin ojitetulla metsäalueella voidaan arvioida olevan yksi reviiri. Hömötiainen vaatii tavallisesti pesimäympäristössään varttunutta metsää ja sopivia lahopuita, mitä havaintoalueella ei juurikaan ollut.

Kuva 5. Selvitysalueella pesimälinnustoselvityksissä havaitut huomionarvoiset lajit.

3.4 Linnustollisesti arvokkaat kohteet

Lähtötietojen ja selvityksen maastohavaintojen perusteella selvitysalueella ei ole linnustollisesti arvokkaita alueita.

4. EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Pesimälinnustoselvityksissä epävarmuustekijöitä saattavat aiheuttaa esimerkiksi huonot sääolosuhteet ja selvityksen ajankohta. Tässä hankkeessa tehtyjen linnustoselvitysten aikana sääolosuhteet olivat hyvät. Kartoituslaskennat tehtiin pesimälinnuston kannalta sopivaan aikaan, joten epävarmuustekijät arvioidaan niiden osalta vähäisiksi.

5. YHTEENVETO

Selvitysalue on lähes kokonaan talousmetsää, kuten myös sitä ympäröivät alueet. Aluetta halkoo kaksi Elenian 110 kV sähkölinjaa (Pyhäjärvi-Haapajärvi ja Haapajärvi-Ruotanen). Voimalinjakäytävään sijoittuu moottorikerhon maksullinen moottorikelkkaura (Junttiselkä-Kettukallio-Murtoniemi). Selvitysalueen itäosa on

osin kosteampaa ja heikommin kasvavaa ojitettua suota. Keskellä selvitysaluetta molemmin puolin Pyhäjärvi-Haapajärvi 110kV voimalinjaa on laikkuja kalliopaljakkaa. Selvitysalueella ei ole varsinaista tiestöä muutaman metsäkonelinjan lisäksi.

Pesimälinnustoselvitys tehtiin asemakaavatarkkuudella sovellettuna kahden käyntikerran kartoituslaskentana. Lisäksi alueen linnustoarvoja tarkasteltiin olemassa olevien lähtötietojen ja muiden alueella tehtyjen linnustoselvitysten perusteella.

Pesimälinnustoselvityksen maastokäynneillä havaittiin kuusi suojelullisesti huomionarvoista lintulajia. Yhteensä pesimälinnustoselvityksessä havaittiin 24 lintulajia. Selvitysalueen lajisto on pääosin tavanomaista talousmetsien ja hakkuualueiden linnustoa. Lähtötietojen ja selvityksen maastohavaintojen perusteella alueella ei ole linnustollisesti arvokkaita alueita.

6. LÄHTEET

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus.

Koskimies, P. & Väisänen, R.A. 1988: Linnustonseurannan havainnointiohjeet. – Helsingin yliopiston eläinmuseo, 2. Painos. Helsinki

Mäkelä K. & Salo P. 2023. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43 | 2023. https://helda.helsinki.fi/items/d2c3ab28-1ebe-42a0-9712-0da31675578f

Suomen Lajitietokeskus, 2026. VIRVA-rajauksella tehty tietopyyntö huomionarvoisista lajeista. Latauksen tunniste: http://tun.fi/HBF.86170. (Linkki hakuun: https://laji.fi/en/observation/map?collectionId=HR.3671&polygonId=279664 (Haettu 9.1.2026).

Suomen ympäristökeskus, 2024. Luonnonsuojelu- ja erämaa-alueet, Natura 2000 -alueet. Paikkatietoaineisto.

Väisänen, R. A., Lammi, E., Koskimies, P. 1998. Muuttuva pesimälinnusto. Otava, Helsinki.

Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, 2021. Suomen lajien alueellinen uhanalaisuusarviointi 2020. https://www.ymparisto.fi/punainenlista

Nita Tuomi, Luontoasiantuntija, biologi FM
Sweco Finland Oy
Kuopio